

“Recapitalitzar els bancs va ser un joc d’alt risc”

Senyor Brown, un matí, en el punt més crític de la crisi bancària, va dir a la vostra dona, Sarah, que s’havia de preparar per a deixar Downing Street a la vesprada, perquè possiblement dimitiria. Com va reaccionar ella?

—D’una manera serena i professional. Va començar a fer els preparatius de seguida i a buscar gent per a la mudança. Llavors, però, això hauria estat un senyal massa devastador per als mercats.

—Parlem del dimecres 8 d’octubre del 2008. El banc d’inversió nord-americà Lehman Brothers ja havia fet fallida. Al vostre últim llibre, *The Change We Choose* (‘El canvi que escollim’) va dir que pressentíeu que un ensorrament total era imminent. Com hauria estat aquest ensorrament?

—El Royal Bank of Scotland hauria caigut en qüestió d’unes hores. El gran banc HSBC l’hauria seguit poc després, com possiblement algunes institucions financeres europees i nord-americanes. La majoria encara no s’imagina les dimensions del possible col·lapse d’aquell moment. Hauria estat una catàstrofe gairebé inimaginable.

—Encara haurien funcionat les institucions financeres després d’aquell 8 d’octubre?

—No ho puc assegurar, però tothom hauria sentit pànic i hauria volgut retirar els diners dels bancs. Això no obstant, allò que més em preocupava aleshores era la falta completa de gestió, tant als bancs com als governs.

—El matí d’aquell dia va anunciar la recapitalització dels bancs amb dificultats. Va injectar milers de milions dels fons públics en les institucions financeres, cosa que equivalia a una nacionalització. Avui us consideren un salvador per això. Però, com va saber que aquesta mesura funcionaria?

Gordon Brown (Glasgow, Escòcia, 1951) fou ministre de Finances i primer ministre del Regne Unit. En aquesta entrevista parla sobre els pitjors dies de la crisi financera, que va esclatar quan governava, de les mesures que va adoptar i de les que caldria prendre ara.

—No ho sabia. Sincerament, recapitalitzar els bancs va ser un joc d’alt risc. Cap país no ho havia fet abans, però va funcionar. Al cap d’uns quants dies els governs de la majoria de països importants van seguir el nostre exemple.

—Poc abans, el ministre de Finances alemany, Peer Steinbrück, encara va insistir a dir que l’embolic era un problema purament anglosaxó.

—Naturalment, els riscos immobiliaris dels Estats Units van ser el factor desencadenant de la crisi. Això no obstant, la gent encara no havia entès que havien venut la meitat dels actius tòxics nord-americans als bancs europeus. Aquests bancs no tenien capital suficient als balanços, sinó un munt de ferralla.

—Parlàveu per telèfon amb Angela Merkel?

—Amb regularitat. Ella sabia què en pensava jo. Malgrat tot, la degué sorprendre la decisió que vaig prendre el 8 d’octubre del 2008.

EFE

—Tanmateix, també va córrer un risc considerable.

—No sabíem com reaccionarien els mercats ni els altres governs. Si ningú no ens haguera donat el seu suport, a la Gran Bretanya li hauria estat tot molt difícil, bo i sola. Però tothom es va adonar que el pla de rescat dels Estats Units no funcionava. Allí l’estat senzillament assumia el deute tòxic dels bancs, però d’aquesta manera els nord-americans no van solucionar el problema dels bancs infracapitalitzats. El nostre plantejament simplement era millor.

—Durant les vacances d’estiu va donar voltes a aquesta novel·la sobre la gran depressió. Us va ajudar?

—Sabia que les polítiques monetària i fiscal havien de treballar juntes. Els països havien de llançar els programes de despeses estatals més importants que havia vist el món. I, per primera vegada en unes dimensions com aquestes, calia coordinar internacionalment tot aquest conjunt.

“El govern britànic d'ara no s'ocupa prou que l'economia cresca”

—**Molts crítics us van retreure que havíeu contribuït a provocar la crisi. L'any 2005, com a ministre de Finances, va afirmar que el govern hauria de fer el mínim possible de regulacions per a no molestar les institucions bancàries.**

—Heu de comprendre quina era l'atmosfera que regnava llavors a la Gran Bretanya. Havíem instal·lat una autoritat reguladora nova que havia substituït l'autoregulació de la City de Londres. Havíem fusionat les diverses autoritats reguladores...

—**Però, malgrat tot, el resultat va ser un control difícilment palpable. El banc d'inversió nord-americà Lehman sabia exactament per què feia molts dels seus negocis des de Londres.**

—Els banquers de Lehman van amagar la situació financera real. No podeu culpar els reguladors si els banquers donen dades falses sobre la seua posició financera. Al capdavall, poc

hauria importat que hagueren regulat d'una manera més estricta o més suau. Allò que ens va passar per alt van ser les dependències entre les diverses institucions financeres. Allò que passa en un banc té repercussions en molts altres.

—**Aparentment, els reguladors financers del Canadà, Austràlia o Suïssa van fer la feina més ben feta. Allí els bancs gairebé no se'n van ressentir. Realment no us heu de retreure res?**

—És clar que m'hauria agradat haver entès millor el sistema abans. A principi del 2007 vam fer una simulació transatlàntica en què també van treballar persones com ara Hank Paulson, el ministre de Finances nord-americà, o Ben Bernake, del banc emissor dels Estats Units. Vam mirar què podia passar si feia fallida un banc sol. Vam comprendre que les conseqüències haurien excedit aquest banc individual. Tanmateix, no vam analitzar quin seria el vincle dins

el sistema. Hauríem d'haver creat una regulació del sistema de finances global molt abans.

—**A Brussel·les i a Berlín els polítics ja van provar d'introduir una regulació més estricta abans de la crisi. Vosaltres, a Londres, sempre la vauc blocar.**

—Hi ha un malentès. Sempre vaig ser partidari de la intervenció. Amb tot, volia que fora global. Si hom la introdueix a Europa, però no als Estats Units o Hong Kong, Singapur i Suïssa, els bancs se'n van a un altre lloc. Ara es reconeix la necessitat d'un sistema global. Tanmateix, hi veig un problema, de moment: no s'aplicaran les regulacions globals a tots els centres financers importants.

—**Sempre hi ha algú que no hi juga. Aquest requisit d'una regulació més internacional és un pretext perfecte per a la ganduleria?**

—Amb referència als impostos sobre els interessos, ens n'hem sortit. Si només ho haguérem fet a Europa, els altres estats se n'haurien aprofitat. Ara hi ha intercanvi d'informació amb països com els Estats Units, Liechtenstein o Suïssa. Si els centres financers individuals evadeixen les regulacions, minen tot el sistema.

—**Ja hi havia bons propòsits per a la regulació després de la crisi financera del sud-est asiàtic, fa més de deu anys.**

—Aleshores vaig proposar un sistema d'alarma preventiva per a l'economia. S'hauria d'haver permès més transparència en aquest sistema i haver-ne internacionalitzat la regulació.

—**Però es va fer poc. Ara també podria ocórrer que no es derivara cap conseqüència real de la crisi.**

—Actualment, el perill més important és caure de nou en la vella rutina.

—**El preu pel rescat dels bancs va ser extremadament elevat per a molts països. Vós també heu deixat un munt de deutes enorme al vostre successor.**

—El dèficit és la conseqüència inevitable de la recessió. Com que el nostre sector financer era clarament més alt que en uns altres països, vam tenir pèrdues respectivament més elevades en els ingressos fiscals. Trobe que és injust de retreure'ns que hem estat malbaratadors amb la hisenda pública. Només

hem pres les mesures necessàries per a eixir de la recessió.

—**Tanmateix, l'economia torna a decreïxer al vostre país.**

—En aquests moments el govern no s'ocupa prou que l'economia pugui créixer.

—**Us sentiu enganyat pels bancs?**

—En el nostre entorn familiar i social esperem que tothom es comporte d'una manera determinada. Pressuposem fiabilitat, integritat i sentit de la responsabilitat. Com ara sabem, els bancs s'han orientat d'acord amb unes altres normes. D'alguna manera, els gegants de les finances internacionals han arraconat els principis que exigim a les altres institucions. Aquest és el problema.

“Lehman van amagar la situació financera real”

—**De moment, els banquers es tornen a pagar les gratificacions a un nivell rècord. S'ho han guanyat?**

—No, si de cas són ells que d'aquesta manera fan perillar l'estabilitat del banc. Si els banquers més importants de Londres hagueren ingressat el 10% de la seua remuneració en un compte de seguretat durant la dècada anterior a la crisi haurien acumulat 50.000 milions de lliures. Aquesta és exactament la

quantitat que els contribuents britànics van haver de facilitar per a salvar els bancs.

—**Consideràveu justificat un impost bancari addicional?**

—Trobe que sí. No podem continuar com hem fet fins ara i que el sistema financer carregue l'economia mundial i les persones individuals amb riscos enormes, i ni tan sols es responsabilitze d'aquests riscos. Si Alemanya, França, la Gran Bretanya i els Estats Units es posen d'acord, és possible que molt prompte existisca aquest impost bancari. Uns altres centres financers s'hi podrien adherir més endavant.

—**Un desig pietós!**

—Els polítics només havien d'aprofitar la iniciativa. En principi, de possibilitats que això passe n'hi ha. El Congrés dels Estats Units ho ha debatut. Sarkozy presideix el G20. La senyora Merkel té una habilitat especial a obtenir suport mundial per a grans projectes. Amb tot, ens cal alguna cosa més que un impost. No podem deixar de crear una autoritat reguladora per a les institucions financeres mundials.

—**Això hauria de ser encara més difícil.**

—Sí, però, d'una altra banda, ara tothom ha comprès realment que els riscos generats pels bancs es poden acabar. Per a controlar-los hem d'anar més enllà. Ja no n'hi ha prou de discutir sobre el futur de les institucions bancàries a l'àmbit nacional. Si ho fem, posarem fi a les normes britàniques, alemanyes i nord-americanes —i als bancs que s'aprofiten de la rivalitat entre els països.

—**No és aquest l'esperit de la globalització?**

—Ens trobem en un moment històric. Igual com la industrialització al segle XIX va conduir a la necessitat de substituir les institucions locals per institucions nacionals, ens trobem davant la necessitat, a causa de la globalització, de reemplaçar les institucions nacionals per unes altres de més grans. Cal que pensem i actuem mundialment. Si no, no resoldrem els nostres problemes —ni els bancaris ni els de medi ni els de terrorisme ni els de seguretat.

*Marco Evers
Christoph Pauly*

Traducció de Blanca Juan